

6. Pan-európska konferencia Zeleného pásu 2012

Európsky zelený pás Hranice rozdeľujú. Príroda spája!

Existencia železnej opony, ktorá počas skoro 40 rokov delila európsky kontinent na západ a východ, umožnila vznik výnimočnej ekologickej siete a žijúcej prírodnej pamiatky. Pozdĺž hraničného územia sa tiahne viac ako 12,500 kilometrov dlhý pás človekom nedotknutého územia od Barentsovho mora na rusko-nórskej hranici, pozdĺž baltického pobrežia, cez strednú Európu a Balkán až po Čierne more. Kedysi rozdelená Európa tak pomohla ochrane a rozvoju cenných biotopov. Hraničné územie slúži ako útočisko mnohým ohrozeným druhom. Už v 70-tych rokoch minulého storočia sa ochranári v niekoľkých krajinách Európy začali zaoberať prírodnými hodnotami tohto výnimočného územia.

Iniciatíva Európsky zelený pás vznikla v roku 2003 združením viacerých existujúcich regionálnych iniciatív. Dnes Zelený pás spája 24 krajín, je hlavnou časťou Pan-európskej ekologickej siete a významnou časťou európskej 'Zelenej infraštruktúry'. Je symbolom cezhraničnej spolupráce a spoločným európskym prírodným a kultúrnym dedičstvom. Výnimočná dôležitosť ekologického koridoru je zjavná: 40 národných parkov leží priamo pozdĺž Európskeho zeleného pásu a v 50 kilometrovom ochrannom pásme nachádzajúcom sa po oboch stranách zeleného pásu nájdeme viac ako 3,200 chránených území. Zelený pás prechádza takmer všetkými európskymi bio-geografickými regiónmi.

Informácie o Zelenom páse Európy je možné získať tu:

Regionálni koordinátori

Fenoškandinávsky zelený pás
Baltic Fund for Nature
bfn@bfn.org.ru • www.bfn.org.ru

Nórsko
Bjørn Arne Næss, Miljødirektoratet
bjorn.arne.nass@miljodir.no

Fínsko
Tapio Lindholm, Syke
Tapio.lindholm@ymparisto.fi

Aimo Saano, Metsähallitus
aimo.saano@metsa.fi

Baltský zelený pás
BUND Mecklenburg-Western Pomerania
coordinator@balticgreenbelt.de
www.balticgreenbelt.de

StredoEurópsky zelený pás
BUND Project Office Green Belt
greenbelt@bund-naturschutz.de
www.gruenesband.info

Balkánsky zelený pás
EuroNatur
greenbelt@euronatur.org • www.euronatur.org

Podporené Nemeckou federálnou agentúrou pre ochranu prírody (BfN) / Nemeckým federálnym ministerstvom životného prostredia, ochrany prírody a jadrovej bezpečnosti
www.bfn.de

1.vydanie, 2013 • Tlačené na 100% recyklovanom papieri

HGS5 gmbh, Fürth/Germany • www.hgs5.net

Z. Brajanoski, J. Flachs, F. Henkel, E. Körner, J. Peltomäki, Macedonian Ecological Society, Museum Mödlareuth/A. Schaffner, H. Schlumprecht, J. Schmiedel, W. Sollberger, Ch. Übl, W. Willner.

EURONATUR

Dizajn Fotografie

Pečiatka

European Greenbelt

Európsky zelený pás

Hranice rozdeľujú. Príroda spája!

www.europeangreenbelt.org

www.europeangreenbelt.org

Medveď hnedý, Fínsko-Rusko

Pobrežie Baltského mora

Lilium albanicum, Macedonsko-Albánsko

Riadenie činností iniciatívy Európsky zelený pás prebieha v štyroch regiónoch: fenoškandinávskom, baltskom, stredoeurópskom a balkánskom. Celkové riadenie zabezpečuje koordináčna skupina zložená zo zástupcov všetkých regiónov. Riadenie na regionálnej úrovni prebieha prostredníctvom regionálneho koordinátora. V každej krajine je určená kontaktná osoba, ktorá zodpovedá za záležitosti tejto iniciatívy vo svojej krajine.

Fenoškandinávsky zelený pás – rozsiahla reťaz prírodných rezervácií

Fenoškandinávsky zelený pás je 1,350 kilometrov dlhý pás územia, ktorý sa tiahne od Barentsovho mora po more Baltské. Tento pás leží pozdĺž hraníc Nórska, Ruska a Fínska. Je to neobývané územie, kde v severnej časti dominujú lišajníky, machy a zakrpatené formy kríkov. Centrálna a južná časť je tvorená rozsiahlymi tajgovými ihličnatými lesmi, ktoré slúžia ako útočisko veľkých cicavcov akými sú medveď hnedý a los mokradový. Krajina je typická nespočetným množstvom mokradí, močiarov a jazier, ktoré poskytujú vhodné podmienky pre hniezdenie labute spevavej, ktorá je národným vtákom Fínska. Vo februári 2010 bolo ministrami životného prostredia troch krajín podpísané Memorandum o spolupráci pri rozvoji Fenoškandinávského zeleného pásu, ktoré podporuje ekologicky, ekonomicky a sociálne udržateľnú cezhraničnú spoluprácu.

Baltský zelený pás – pobrežný pás

Baltský zelený pás sa rozprestiera pozdĺž pobrežného pásma Baltského mora. Rozmanité morské biotopy a pestré pobrežné

pásma so širokými dunami, dlhými plážami, obdivuhodnými útesmi a odlahlými lagúnami sú unikátom tejto časti Európskeho zeleného pásu. Rozsiahle vojenské územia slúžili ako rezervácie pre milióny migrujúcich vtákov a mnoho druhov morských živočíchov, ako je tuleň sivý a tuleň krúžkovaný. Začiatkom deväťdesiatych rokov však pobrežné pásma začali čeliť veľkým tlakom z dôvodu rozvoja a ďalšieho využitia. Zachovanie cenných prírodných a historických hodnôt týchto atraktívnych a veľmi vyhľadávaných území predstavuje pre iniciatívu Zelený pás veľkú výzvu.

Stredoeurópsky zelený pás – rozmanitá krajina

Stredoeurópsky zelený pás prechádza rôznorodou kultúrnou krajinou, ktorá je z časti intenzívne poľnohospodársky využívaná. Prechádza českým masívom, ktorý je tvorený lesnatými cezhraničnými národnými parkami ako je Bavorský les / Šumava, pokračuje neregulovanými vodnými tokmi, ako je to na území rieky Mura a Dráva a ďalej dlhým pohorím Karavanke, cez Júlske Alpy až k Jadranskému moru. Vďaka podpore príslušných štátov a finančnej podpore z EÚ môžu zainteresované subjekty v tejto oblasti implementovať dva medzinárodné projekty, ktorých hlavným cieľom je ochrana Zeleného pásu ako ekologického koridoru a historickej krajiny, rozvoj cezhraničnej spolupráce a podpora trvalo udržateľného regionálneho rozvoja.

Tábor mládeže Zeleného pásu "Maltsch/Malše", Rakúsko-Česko

Rosnička zelená

Vydra riečna

Lynx

Balkánsky zelený pás – Horský pás

Najjužnejšia časť Európskeho zeleného pásu je ohniskom biodiverzity a endemizmu. Táto časť, umiestnená prevažne v pohoriach Balkánskeho polostrova, predstavuje mimoriadne heterogénnu mozaiku prírodnej krajiny. Zahŕňa neporušené alpské ekosystémy, lesné a stepné biotopy, ako aj jazerá a pobrežné oblasti. Okrem neobyčajnej kultúrnej krajiny sa tu nájde aj množstvo ohrozených rastlinných a živočíšnych druhov. Nad pohorím Sakar, pozdĺž hranice medzi Bulharskom a Tureckom, krúži vo vzduchu orol kráľovský. Odlahlé hraničné územia a rozsiahle lesy sú domovom pre plaché zvieratá ako je rys balkánsky.

Zelený pás – perla južného Slovenska

Územie Zeleného pásu sa nachádza na juhozápade Slovenska. Tiahne sa pozdĺž riek Dunaj a Morava na slovensko-rakúskej hranici. Vďaka 40 ročnej izolácii si územie zachovalo výnimočné prírodné hodnoty. Nachádzajú sa tu prírodné a prírode blízke vzácne typy mokradí viazaných na riečne ekosystémy. Územie sa vyznačuje vysokou biodiverzitou, vyskytuje sa tu 18 globálne ohrozených druhov fauny a viacero rastlinných druhov, ktoré sú považované za ohrozené na národnej úrovni. Územie je významným stanovištom migrujúcich druhov vtákov a zimoviskom vodného vtáctva. Zelený pás je súčasťou Chránenej krajiny oblasti Záhorie. V roku 1996 toto územie bolo zapísané do zoznamu medzinárodne významných mokradí ako ramsarská lokalita. Územie Zeleného pásu leží v 12 územiach európskeho významu a je súčasťou vtáčieho územia Záhorie Pomoravie.